

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 25.02.2022
alueellinen jätehuoltolautakunta (2021 - 2023)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

**Lausunto Valtatie 3 parantaminen välillä Lempäälä-Pirkkala YVA-selostuksesta
TRE:5520/10.03.02/2019****Lisätietoja päätöksestä**

Johdon assistentti Katri Naulo, puh. 040 801 6003, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Valmistelijan yhteystiedot

Yleiskaavapäällikkö Pia Hastio puh. 040 801 6917, liikenneinsinööri Timo
Seimelä puh. 040 758 2104, ympäristösuunnittelija Hannu Niukkanen
puh. 050 595 1101, terveystarkastaja Hanna Juhe puh. 040 178 9001,
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Annetaan oheinen lausunto Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskukselle.

Perustelut

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt 3.1.2022
Tampereen kaupungin kaavoituksen, ympäristönsuojelun ja
ympäristöterveydensuojelun lausuntoa valtatie 3 parantamisesta välillä
Lempäälä - Pirkkala -hankkeen ympäristövaikutusten
arviointiselostuksesta (YVA-selostus) 28.2.2022 mennessä.

Hankkeessa suunnitellaan valtatie 3:n uusi yhteys ja/tai nykyisen
moottoritien parantaminen välillä Lempäälä-Pirkkala sekä Tampereen
kaupunkiseudun 2-kehä (mt 309) välillä Tampere - Pirkkalan lentoasema-
Sääksjärven eritasoliittymä. Valtatie 3 ja 2-kehän uudet suunniteltavat
osuudet sijoittuvat Lempäälän ja Pirkkalan kuntien alueelle.

YVA-menettelyssä on tarkasteltukolmea eri vaihtoehtoa toteuttamiselle.
Tarkastellut vaihtoehdot ovat vaihtoehto 0+ sekä kehittämisvaihtoehdot 1
ja 2. Vaihtoehto 0+ sisältää nykyisen valtatie vähäisiä
liikenneturvallisuuteen, liikenteen sujuvuuteen ja meluntorjuntaan
liittyviä parantamistoimenpiteitä. Kehittämisvaihtoehto 1 sisältää
nykyisen valtatie parantamisen välillä Marjamäki – Puskiainen sekä
valtatie uuden linjauksen välillä Puskiainen – Linnakallio sekä 2-kehän.
Nykyiselle valtatielle tehdään sekoittumiskaistat Lakalaivan ja Pirkkalan
eritasoliittymien välille sekä meluntorjuntaa. Kehittämisvaihtoehto 2
sisältää valtatie parantamisen nykyisellä paikallaan Marjamäen ja
Pirkkalan välillä sekä 2-kehän meluntorjuntainen.

Vaihtoehdot 1 ja 2 sisältävät Tampereen kaupunkiseudun 2-kehätien (mt
309) linjausvaihtoehdot. 2-kehä pohjoinen linjaus sijaitsee Pulkajärven
Natura-alueen pohjoispuolella ja 2-kehä eteläinen linjaus Pulkajärven
Natura-alueen eteläpuolella.

Hankevaihtoehtoja verrataan tilanteeseen, jossa hanke ei toteudu
(vertailuvaihtoehto 0).

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen kaupungin Hallintosäännön 35 §:n perusteella apulaispormestari päättää lausunnon antamisesta muissa kuin muutoksenhakuun liittyvissä asioissa tai lainsäädän[1]nön mukaan viranomaiselle kuuluvissa lupa- ja valvonta-asioissa.

Lausunnot

Kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteesta

Pirkanmaan maakuntakaavan 2040, perusratkaisuissa kasvun painopistealueena ovat Tampereen ydinkaupunkiseutu ja eteläinen Helsinki–Hämeenlinna–Tampere-vyöhykkeen suunta. Maakuntakaavassa yhdyskuntarakenteen kasvun painopiste on sisäänpäin eli nykyisen rakenteen täydentämisessä. Kaikkea kasvua ei kuitenkaan ole mahdollista sijoittaa nykyiseen rakenteeseen, joten maakuntakaava sisältää myös uusia avauksia yhdyskuntarakenteellisesti hyvillä sijainneilla. Pinta-alaltaan suurin uusi maankäytön aluevaraus maakuntakaavassa sijoittuu Pirkkalan ja Lempäälän rajalle. Lähes 800 ha uusia maankäyttövarauksia kytkeytyy VT 3 oikaisuun ja II-kehään välillä Sääksjärvi-lentoasema. Lisäksi alueelle on mahdollista sijoittaa uusi järjestelyratapiha, mikä on korvaava sijainti nykyiselle Tampereen keskustan eteläpuolelle sijoittuvalle VAK-ratapihalle.

YVA-arvioinnin kohteena oleva valtatie 3 parantaminen välillä Lempäälä – Pirkkala toteuttaa Pirkanmaan maakuntakaavaa vaihtoehdon 1 osalta. Vaihtoehto sisältää nykyisen valtatie parantamisen välillä Marjamäki – Puskiainen sekä valtatie uuden linjauksen välillä Puskiainen–Linnakallio sekä 2-kehän. Vaihtoehto 0+, johon sisältyy nykyisen valtatie vähäisiä liikenneturvallisuuteen, liikenteen sujuvuuteen ja meluntorjuntaan liittyviä parantamistoimenpiteitä sekä vaihtoehto 2, johon sisältyy valtatie parantamisen nykyisellä paikallaan Marjamäen ja Pirkkalan välillä sekä 2-kehän meluntorjuntoinen, eivät toteuta maakuntakaavaa ja siinä Pirkanmaalle tavoiteltua kasvua ja kehitystä. Mikäli hankkeessa edetään vaihtoehtojen 0+ tai 2 pohjalta, Pirkanmaan maakuntakaava on sen johdosta ilmeisen vanhentunut. Maakuntaan tavoitellun kasvun ja kehityksen turvaamiseksi olisi näin ollen käynnistettävä välittömästi maakuntakaavan kokonaisuudistaminen.

Maakuntakaavan ratkaisu perustuu pitkälti olemassa myös olevassa yhdyskuntarakenteessa tapahtuvaan uudistumiseen. Seudun olemassa olevan yhdyskuntarakenteen kannalta edullisilla, mm. joukkoliikenteeseen tukeutuvilla, sijainneilla maankäytön uudistuminen asumiseen ja siihen liittyviin palveluihin on mahdollista, kun nykyisiä maankäytön tehokkuudelta vähäisempiä toimintoja voidaan sijoittaa uudelleen. Raskaaseen liikenteeseen tukeutuvia toimitila- ja logistiikan alueita on tarkoituksenmukaista siirtää Tampereen keskustan tuntumasta toisaalle ja kehittää kestävästä maankäyttöä seudun yhdyskuntarakenteen kannalta tiiviimpään rakentamiseen soveltuvilta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

alueilta. Lisäksi avaamalla uusia sijainteja logistiikan toiminnoille mahdollistetaan myös näiden toimialojen kasvu ja laajentaminen, mitä nykyisessä sijainnissa kaupunkirakenteen keskellä ei voida tehdä.

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että maakunnan ja Tampereen kaupunkiseudun kasvun edellytykset turvaava, maakuntakaavan mukainen, ratkaisu VT 3 kehittämisestä voidaan toteuttaa YVA-selostuksessa esitetyn vaihtoehdon 1 mukaisena. Uudella VT 3 linjauksella on suoria maankäyttövaikutuksia Lempäälään ja Pirkkalaan, merkittäviä välillisiä vaikutuksia Tampereelle, kaupunkiseudulle ja koko maakuntaan. Vaikka uudet maankäyttö- ja liikennevaraukset sijoittuvat Lempäälän ja Pirkkalan alueille, Tampere sitoutuu vahvasti edistämään paitsi eteläisen kasvusuunnan kehittymistä myös toteuttamalla Tampereelle tiivistä joukkoliikenteeseen tukeutuvaa maankäyttöä logistiikalta vapautuville alueille.

Liikennejärjestelmästä

Suomen päätieverkkoon ja Euroopan laajuiseen liikenneverkkoon (TEN-T) kuuluva VT 3 on tärkeä osa maakunnan ja Tampereen kaupunkiseudun liikenneverkkoa. Jo vuosia on valtatie 3 liikenteellinen välityskyky loppunut Sarankulman ja Lakalaivan välisellä osuudella, mikä on johtanut toistuviin ruuhkautumisiin ja liikenneonnettomuuksiin sekä liikennevirtojen ohjautumiseen Pyhäjärven pohjoispuolisille pääväylille ja alemman verkkohierarkian väylille. Tampere pitää tärkeänä, että valtakunnan, maakunnan ja Tampereen kaupunkiseudun liikenneverkon liikenneturvallisuuden, toimivuuden ja välityskyvyn sekä maakuntakaavassa esitetyn kasvun edellytykset turvaava, maakuntakaavan mukainen VT 3 kehittämisratkaisu voidaan toteuttaa YVA-selostuksessa esitetyn vaihtoehdon 1 mukaisena. Pirkanmaan maakuntakaavan mukaisella liikenneinfran kehittämisellä on merkittävä valtakunnallinen merkitys.

Kehittämisvaihtoehto 1 sisältää nykyisen valtatieparantamisen välillä Marjamäki-Puskiainen sekä valtatieparantamisen välillä Puskiainen-Linnakallio sekä 2-kehän. Nykyiselle valtatielle tehdään sekoittumiskaistat Lakalaivan ja Pirkkalan eritasoliittymien välille sekä meluntorjuntaa. Liikenneverkon kehittäminen tulee todennäköisesti tapahtumaan vaiheittain. YVA:n liikennetarkasteluissa ei ilmene, miten eri vaihtoehdot muuttavat liikenteen suuntautumista tai vaikuttavat liikenteeseen Tampereen kaupungin katuverkon läpi. YVAn liikennetarkasteluissa olisi ollut tarpeen tarkastella laajempaa aluetta. Kuitenkin jo nykytilanteessa osa kaupunkiseudun läpikulkevasta pitkämatkaisesta liikenteestä suuntautuu valtatieparantamisen sijaan Tampereen sisääntuloteille ja katuverkkoon. Päätieverkon kehittäminen tulee aloittaa nykyisen valtatieparantamisella Sarankulman ja Lakalaivan välisellä osuudella toteuttamalla kolmannet kaistat parantamaan liikenteen välityskykyä ja liikenneturvallisuutta. Niiden jälkeen olisi Puskiainen-oikaisun ja 2-kehän

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

vuoro. Kumpikaan muista YVA-selostuksessa esitetyistä vaihtoehdoista ei liikenteellisesti mahdollista Pirkanmaalle maakuntakaavassa tavoiteltua maankäytön kasvua ja kehitystä.

Tampereen kaupunki pitää lisäksi tärkeänä, että VT 3 ja II-kehän uudet linjaukset mahdollistavat Suomi-radon vaihtoehdot.

Vaihtoehtojen vertailua varten tulisi YVA-ohjelmassa esittää eri kehittämisvaihtoehtojen alustavat kustannusarviot ja ne tulisi lisätä YVA-aineistoon.

Ympäristönsuojelun lausunto

Kaikissa vaihtoehdoissa tulee meluntorjuntaa parantaa Multisillasta Lakalaivaan saakka. Nyt melusuojausta esitetään vain Särkijärven puolelle ja vain pieneltä osin molemmin puolin. Lakalaivan alueelle ei ole hankkeessa meluntorjuntaa esitetty. Tampereen kaavoitusohjelman mukaan Automiehenkadun pohjoispuolelle suunnitellaan uutta asuin- ja toimitila-alueita palvelukeskittymän läheisyyteen. YVA-selostuksen mukaan edellä mainitulla alueella liikennemääräperustainen (asuinrakennuksien osalta) ilmanlaadulle annettu suositusetaisyys ylittää noin 200 metrin etäisyydelle valtatiestä länteen, mikä kattaa noin kolmanneksen Lakalaivan suunnittelualueesta.

Hulevesien johtaminen ja käsittely tulee hoitaa tiealueella niin ettei lisäkuormitusta Särkijärveen aiheudu.

Tampereen terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Terveydensuojeluviranomainen katsoo asiaa ensisijaisesti väestön ja yksilön terveyden suojelemisen näkökulmasta. Terveydensuojelulaki (25) edellyttää, että elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Terveydensuojelu on aiemmin antamassaan lausunnossaan todennut, että on erittäin tärkeää arvioida tielinjauksista ja liikennevirroista aiheutuvia terveyshaittoja etukäteen jo suunnitteluvaiheessa, sillä terveydensuojeluviranomaisella ei ole mahdollisuutta puuttua jälkivalvonnalla liikenteen aiheuttamiin terveyshaittoihin. Selostuksen vaihtoehtotarkasteluissa on tunnistettu alueen ihmisiin kohdistuvat vaikutukset. Terveydensuojelu pyytää huomioimaan, että mahdollisessa jatkosuunnittelussa vaikutukset alueilla vaativat yksityiskohtaisempaa tarkastelua.

Terveydensuojelun kannalta merkittävimpiä vaikutuksia ovat liikenteestä syntyvät melu- ja pakokaasupäästöt sekä katu- ja tieliikennepöly. Selostuksessa on tuotu esiin melu ja sen aiheuttamat vaikutukset hankealueen asukkaisiin. Hankkeen vaihtoehto 1 ja 2 tarkasteluissa on tuotu esiin, että vaihtoehdossa 2 on yli 55 dB melulle altistuvien määrä noin 40 % suurempi vaihtoehtoon 1 verrattuna. Vaihtoehtotarkasteluissa on tunnistettu meluntorjuntatoimenpidetarpeita ja niitä on tarpeellista tehdä. Terveydensuojelu pyytää huomioimaan, että yksityiskohtaisempaa

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 25.02.2022
alueellinen jätehuoltolautakunta (2021 - 2023)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

meluntorjuntasuunnittelua tulee tehdä huomioiden myös muut vireillä olevat hankkeet, joihin on kaavoitettu mm. asumista.

Hankkeen VE1 vaikutukset tulisivat ulottumaan virkistyskäyttöalueille (lähivirkistysalueet ja liikuntapaikat). Terveystieteiden tutkimuskeskus pyytää huomioimaan, että virkistysalueiden käyttöä kaupunkiseudulla tulisi tarkastella kokonaisuutena kaikkien vireillä ja suunnitteilla olevien hankkeiden osalta. Virkistysmahdollisuudet laajempina kokonaisuutena kaupunkiseudulla on syytä turvata. Useissa tutkimuksissa on nostettu esiin luonnon ja erityisesti metsässä liikkumisen positiiviset terveysvaikutukset. Tähän yhdistetään myös hiljaisuus ja luonnon omat äänet. Luonnon vaikutuksesta terveyteen ja hyvinvointiin tiedetään, että toistuva oleskelu ja säännölliset vierailut luonnossa tai metsässä vähentävät ärtyisyyttä, parantavat unen laatua ja edesauttavat psyykkistä ja fyysistä hyvinvointia. Pääsy luontoon ja tauot melusta voivat vähentää melun koettua häiritsevyyttä.

Sosiaali- ja terveysministeriön ilmastonmuutokseen sopeutumisen suunnitelman (2021–2031) painopiste on terveydensuojelussa sekä terveydenhuollon sopeuttamisessa STM:n hallinnonalalla. Suunnitelmassa on listattu tavoitteiksi mm., että kuntien liikennesuunnittelussa varaudutaan lihasvoimalla ja sähköavusteisesti toimivan liikenteen lisääntymiseen, varmistetaan sujuva kevyen liikenteen kulku ja huolehditaan riittävästä mahdollisuuksista liikkumisrajoitteisille. Terveystieteiden tutkimuskeskus pyytää huomioimaan nämä tavoitteet.

Tiedoksi

kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi, Mikko Nurminen, Jukka Lindfors, Pia Hastio, Ari Vandell, Elina Karppinen, Harri Willberg, Merja Bojang

Allekirjoitus

Apulaispormestari Aleks Jäntti

Tampere

Viranhaltijapäätös

6 (6)

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 25.02.2022
alueellinen jätehuoltolautakunta (2021 - 2023)

§ 7

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§ 7

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)